

فلسفه تربیت اطیر شاهنامه

نویسندگان:

سید زهره افتخار افضلی

دکتر مسعود اخلاقی بناری



انتشارات بوتیا

سرشناسه : افتخار افضلی، سیده زهره، ۱۳۷۱

عنوان : فلسفه تربیتی اساطیر شاهنامه

شناسه افزوده : اخلاقی بناری، مسعود، ۱۳۵۱

مشخصات نشر: کرمان ؛ بوتیا ۱۴۰۰

موضوع: اساطیر ایرانی در ادبیات

موضوع : تربیت اخلاقی در ادبیات

مشخصات ظاهری: ۳۴۷ ص

فهرست نویسی : فیپای مختصر

شماره کتابشناسی ملی : ۷۶۵۷۸۱۳

رده بندی دیویی : ۲۱ / ۱ فا ۸

رده بندی کنگره : PIR ۴۴۹۶

نشر بوتیا

کرمان: بلوار جمهوری اسلامی، خیابان شهیدلاری نجفی

تلفن : ۰۹۱۳۳۸۷۲۰۹۲ - ۰۹۳۶۱۳۲۰۹۴

فلسفه تربیتی اساطیر شاهنامه

نویسندگان : سیده زهره افتخار افضلی ؛ دکتر مسعود اخلاقی بناری

قیمت: ۷۰۰۰۰۰ ریال

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۰

چاپ و صحافی: بوتیا

طراح جلد: کانون تبلیغاتی پویا

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۱۰۲-۵۲-۹

حق چاپ برای ناشر و نویسندگان محفوظ است.

فهرست مطالب

۱	پیشگفتار
۵	درآمد
۱۹	فصل اول ؛ اسطوره
۲۰	تعریف اسطوره
۲۶	دیدگاه‌های گوناگون راجع به اسطوره شناسی
۲۷	دیدگاه تمثیلی-نمادین
۲۷	دیدگاه رمانتیک
۲۷	دیدگاه کارکرد گرایی
۲۷	دیدگاه روانکاوی
۲۸	دیدگاه پدیدارشناختی
۲۹	انواع اسطوره
۲۹	اساطیر مربوط به آفرینش و ریشه و بن
۲۹	آفرینش در اساطیر گوناگون ۳ مرحله دارد
۲۹	اساطیر رستاخیزی
۲۹	اساطیر جهان پس از مرگ

۳۰	اسطوره‌های ایزدان
۳۰	اساطیر مربوط به پیامبران و روحانیان و قدیسان
۳۰	اساطیر پهلوانان (حماسی و ملی)
۳۰	اساطیر نوزایی و نوشدگی
۳۰	اساطیر نجات بخشی
۳۱	اساطیر یاد و فراموشی
۳۱	اساطیر بخت و تقدیر
۳۲	اساطیر کاهنان و شهریاران
۳۲	اساطیر جانوران و گیاهان
۳۳	اساطیر عصر نوین
۳۴	منابع اساطیری ایران
۳۵	کارکرد اسطوره از دیدگاه‌های مختلف
۳۸	کارکردهای اسطوره
۳۸	تایید یا ارزش گذاری
۳۹	توصیف
۳۹	درمان، بهبود و الهام
۴۳	فصل دوم تربیت و تربیت اخلاقی

۴۴	معنای تربیت
۴۴	تربیت در اصطلاح
۴۵	اخلاق
۴۵	اخلاق در لغت
۴۵	معنای اخلاق در اصطلاح
۴۶	معنای علم اخلاق
۴۶	معانی تربیت اخلاقی و قلمرو آن
۴۹	تعاریفی کوتاه از تربیت اخلاقی از زبان فلاسفه ایران و جهان
۴۹	تربیت اخلاقی از دیدگاه سقراط
۵۰	تربیت اخلاقی از دیدگاه افلاطون
۵۲	تربیت اخلاقی از دیدگاه ارسطو
۵۵	تربیت اخلاقی از دیدگاه شیخ اشراق
۵۵	تربیت اخلاقی ملاصدرا
۵۷	تربیت اخلاقی خواجه نصیر طوسی
۵۹	تربیت اخلاقی امام محمد غزالی
۶۰	تربیت اجتماعی
۶۱	مولفه‌های تربیت اجتماعی

۶۱	فرهنگ
۶۵	هویت فرهنگی
۸۰	کارکردهای هویتی شاهنامه
۸۳	تربیت اجتماعی از دیدگاه فلاسفه ی ایران و جهان
۸۳	ابن سینا
۸۳	فارابی
۸۴	آیت الله خمینی
۸۶	اهداف تربیت اجتماعی از دید اسلام
۸۷	فصل سوم ؛ رابطه اسطوره و تربیت اخلاقی
۸۸	خلاصه ای کوتاه از داستان های اساطیر شاهنامه
۸۸	کیومرث
۹۰	هوشنگ
۹۲	ایرج
۹۵	منوچهر
۹۶	اندر زادن زال
۱۰۰	رستم
۱۰۳	کیقباد

۱۰۴	پادشاهی کیکاووس
۱۰۶	هفتخوان رستم
۱۰۹	داستان سهراب
۱۰۹	روایت داستان
۱۱۵	سیاوش
۱۲۵	کیخسرو
۱۲۷	فرود
۱۲۸	رستم و اسفندیار
۱۳۶	داستان رستم و شغاد
۱۳۹	فصل چهارم ؛ مؤلفه‌های اخلاقی و اجتماعی داستان‌های شاهنامه
۱۴۰	خداباوری
۱۴۲	توحید
۱۴۷	دیدگاه شیعی در شاهنامه
۱۴۸	عبادت و عبودیت
۱۵۰	هویت فردی
۱۵۷	ادب و نزاکت
۱۶۰	پرهیزکاری و پارسایی

۱۷۳	خرد و فرزانیگی
۱۹۵	ارتباط خرد و شادی
۱۹۸	شجاعت
۲۰۱	شجاعت اخلاقی
۲۱۳	عدالت
۲۲۷	دادخواهی
۲۲۸	دادجویی
۲۳۱	دین و دادگری
۲۳۳	ایثار و فداکاری
۲۴۱	وفای به عهد
۲۵۳	تدبیر و کاردانی
۲۶۰	نیک صفتی یا خصال نیک بزرگان و نقش تربیتی آن
۲۶۲	خودپسندی
۲۶۵	زشت خوئی یا اهریمن صفتی و نتیجه آن
۲۷۱	فصل پنجم ؛ رابطه اسطوره و تربیت اجتماعی
۲۷۲	کارکردهای اساطیر شاهنامه در تربیت اجتماعی
۲۷۲	کارکرد نژادی، قومی، سیاسی، اقتصادی و جغرافیایی
۲۷۳	کارکرد حفظ هویت زبانی

۲۷۸	کارکرد حفظ هویت فرهنگی
۲۸۰	کارکرد تحکیم هویت دینی
۲۸۱	کارکرد حفظ هویت تاریخی
۲۸۴	ایجاد نگرش مثبت به سرزمین خود
۲۸۴	وطن دوستی
۲۹۰	جائفشانی در راه وطن
۲۹۷	جوانمردی
۳۰۷	آزادگی و نیکنامی
۳۰۹	نامداری و آزادگی
۳۱۹	برآمد
۳۳۱	منابع و مآخذ

پیشگفتار

فی البداهه، اسطوره مرحله ای از فرایند رشد نوع بشر را به ذهن متبادر می کند به طوری که در فرایند سیر تاریخی اعصار زندگی بشر از عصر اسطوره و افسانه نام برده شده است. البته مطالعات روانشناسی و تربیتی در زمینه رشد فردی انسان نیز نشان می دهد که در مراحل از رشد به خصوص در اواسط دوره کودکی گرایشات اسطوره ای و همچنین اسطوره سازی وجود دارد. پژوهش های مردم شناسی و فرهنگی نیز نشانه هایی از رواج نگرش اسطوره ای در هر عصری و فرهنگی را ارائه داده است. اما از آنجا که نوع بشر به لحاظ تاریخی تعین و گستردگی، چشمگیری دارد اسطوره بیشتر به عنوان موضوع تاریخی قلمداد شده است و شاید به همین دلیل باشد که به عنوان مسئله یا ابهام به آن نگاه می شود. در هر صورت اسطوره از ویژگی های ذاتی بشر است که در سیر رشد و تحول نوع بشر تحقق یافته است و در فرایند رشد افراد نیز ملحوظ است.

اسطوره به لحاظ ماهیت، بیانگر آرمان خواهی و آرمان گرایی بشر است. پس اسطوره و اسطوره شناسی می تواند مورد مطالعه اندیشمندان علوم انسانی در حوزه های متفاوت از جمله فلسفه، تاریخ، ادبیات، روانشناسی و علوم تربیتی و... قرار گیرد. گرایش به اسطوره و اسطوره سازی نشانگر بیداری خرد انسانی است که انسان عملاً مسیر خود را از طبیعت و پدیده های طبیعی جدا کرده و می خواهد به عنوان موجودی جدا و مستقل از طبیعت در دنیای طبیعی قد علم کند. در این سیر جدایی آغازین است که تاریخ انسان شروع می شود. تاریخی که از یک طرف ترس و وحشت ناشی از جدایی از مادر خود یعنی طبیعت آن را فرا گرفته است و از طرف دیگر امید دست یافتن به استقلال و سیطره بر طبیعت و عوامل طبیعی و رسیدن به رفاه و کمال